

Asia: VN/12087/2020

Lausuntopyyntö luonnoksesta hallituksen esitykseksi laeiksi ympäristövaikutusten arviointimenettelystä annetun lain ja maa-aineslain muuttamisesta

Lausunnonantajan lausunto

Voitte kirjoittaa lausuntonne alla olevaan tekstikenttään

Yleistä

Hallituksen esityksen luonnoksesta käy ilmi, että muutoksia YVA-lakiin ehdotetaan komission huomautuksen johdosta. Kuntaliitolla ei ole huomautettavaa pääosaan säännösmuutoksista huomioiden, että ne tehdään komission huomautuksen johdosta. Maa-aineslain osalta lisäksi muutosta taustalla on tietosuojalainsäädäntö.

Kuntaliitto esittää näkemyksensä seuraaviin lakiluonnoksen kohtiin:

Arviointiohjelmasta ja arviointiselostuksesta kuultavat viranomaiset (YVAL 17 § ja 20 §)

Kuntaliitto on kuitenkin kiinnittänyt huomiota lakiluonnoksen perusteluihin, joissa todetaan, että kunnan lausunto pyydetään yleensä kunnan ympäristöviranomaiselta. Kuntaliitto haluaa huomauttaa, että pyydetessä lausunto kunnalta, kunta itse harkitsee, miten lausuntopyyntöön kunnassa vastataan. Jos halutaan kunnan lisäksi pyytää lausunto nimenomaisesti erikseen kunnalliselta viranomaiselta (esimerkiksi lupaviranomaiselta), se on tietysti mahdollista. Säännöksessä tulee jatkossakin olla mainittuna nimenomaisesti kunta.

Käännökset (YVAL 29 a §)

Kuntaliitto on kiinnittänyt huomiota YVA-lakiin ehdotettuun uuteen 29 a §:ään. YVA-lain 38 §:n mukaan "tiedottamisen, kuulemisen ja ympäristövaikutusten arvioinnin kustannuksista sekä valtioiden rajat ylittävien vaikutusten arviointiin liittyvien velvoitteiden täytäntöönpanoa varten tarvittavien käännosten kustannuksista vastaa hankkeesta vastaava". Luonnoksen perusteluissa (s. 14) todetaan kuitenkin, että lupaviranomainen vastaisi toiselle valtiolle toimitettavien lupahakemuksen ja lupapäätöksen käännosten kustannuksista. Esitys ei vastaa YVA-lain 38 §:n mukaista periaatetta.

Hakijan tulee vastata lupahakemuksen kääntämisestä tai käännettämisestä sekä käännoskustannuksista. Lupapäätöksen kääntämisen osalta tulee selkeästi todeta, että mikäli lupaviranomainen vastaa sen kääntämisestä tai käännettämisestä, kääntämisestä aiheutuvat kustannukset voidaan periä luvan hakijalta.

Lisäksi on tarpeen täsmentää, esimerkiksi perusteluissa, missä laajuudessa lupahakemus ja lupapäätös sekä niiden liitteet tulee kääntää. Yksittäistapauksessa laajojen asiakirja-aineistojen kääntämiseen voi kulua huomattava aika, minkä lisäksi siitä voi aiheutua merkittäviä kustannuksia. Tästä syystä tulisi olla selvää, miltä osin hakemus ja päätös on tarpeellista kääntää.

Maa-aineslupatietojärjestelmä (MAL 23 b §)

MAL 23 b §:n 3 momenttia ehdotetaan muutettavaksi siten, että muun muassa kunnan ympäristönsuojeluviranomaisille Notto-tietojärjestelmästä luovutettavat "tarpeelliset tiedot" muutettaisiin muotoon "välttämättömät tiedot".

Perusteluissa viitataan perustuslakivaliokunnan tulkintakäytäntöön seuraavasti: "Viranomaisille luovutettava tietosisältö ja niiden taustalla olevat tiedonsaantitarpeet vaihtelevat ehdotuksen mukaan tapauskohtaisesti. Tämän vuoksi tietosisältöjä ei ole mahdollista eikä tarkoituksenmukaista luetella laissa tyhjentävästi. Ehdotettu muutos vastaisi perustuslakivaliokunnan vakiintunutta tulkintaa (ks. esim. PeVL 17/2016 sekä 10/2014 vp, s. 6/II ja siinä viitatu lausunnot) siitä, miten tiedonsaantioikeus sidotaan tietojen välttämättömyyteen. Perustuslakivaliokunta on viranomaisten tietojen saamista ja luovuttamista salassapitovelvollisuuden estämättä koskevaa sääntelyä perustuslain 10 §:n 1 momentissa säädetyn yksityiselämän ja henkilötietojen suojan kannalta arvioidessaan kiinnittänyt huomiota muun muassa siihen, mihin ja ketä koskeviin tietoihin tiedonsaantioikeus ulottuu ja miten tiedonsaantioikeus sidotaan tietojen välttämättömyyteen."

Perustuslakivaliokunnan tulkinnat ovat koskeneet lähtökohtaisesti viranomaisten oikeutta saada toisen viranomaisten tietojärjestelmistä tietoja, jotka koskevat salassa pidettäviä, yksityiselämää tai

henkilötietojen suojan kannalta suojeltavia arvoja. Tulkintojen tarkoituksena ei ole ollut vaikeuttaa normaalia, esimerkiksi ympäristöasioita koskevien, tietojen jakamista viranomaisten kesken.

Maa-ainesten ottamisen ja sen vaikutusten seurannan järjestämiseksi ylläpidetään Notto-tietojärjestelmää, joka sisältää tarpeelliset tiedot maa-aineslain mukaisista luvista ja ilmoituksista, ja ottamisalueiden tilan seurannasta. Järjestelmä sisältää lähinnä julkisia tietoja, joiden saamista ei ole syytä rajoittaa. Notto-tietojärjestelmää käyttävät kunnan ympäristönsuojeluviranomaiset päivittäisessä työssään selausversiona. Kunnan ympäristönsuojeluviranomaiset myös pääsääntöisesti toimittavat tietojärjestelmään sen sisältämät tiedot. Ehdotettu muutos vaikuttaakin siten liioitellulta. Tietojen saamisen rajaaminen vain välttämättömiin tietoihin ei saa johtaa ylimääräiseen hallinnolliseen taakkaan esimerkiksi yksityiskohtaisten tietopyyntöjen johdosta. Jos on tarpeen salata viranomaisilta esimerkiksi naapurikunnan lupavelvollisen puhelinnumero, tulee tämä tehdä teknisesti tietojärjestelmän sisällä.

Riipinen Miira
Suomen Kuntaliitto ry

Mättö Minna
Suomen Kuntaliitto ry - Yhdyskunta ja ympäristö -yksikkö